

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
e-post u.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer U2018/04219/UH

Yttrande över Framtidens specialistsjuksköterska, SOU 2018:77

Sophiahemmet Högskola (SHH) med Sophiahemmet, ideell förening som huvudman har fått möjligheten att svara på remiss av betänkandet Framtidens specialistsjuksköterska, SOU 2018:77, ert diarienummer U2018/04219/UH.

Sammanfattning

SHH ställer sig positiv till utredarens förslag till lösningar som sammantaget ska förbättra attraktiviteten och kompetensförsörjningen av specialistsjuksköterskor och patientsäkerheten. Nedan kommenteras delar av förslagen i betänkandet.

Åtgärder för ökad tillgång och behov av specialistsjuksköterskor

SHH delar utredningens bedömning att vårdgivarna bör använda det förskrivna ledningssystemet som ett verktyg för att på kort och på lång sikt inventera, identifiera och planera för vårdens kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Detta kräver dock att finansieringen till samtliga vårdgivare - privata och offentliga - möjliggör detta.

Åtgärder som krävs för att öka specialistsjuksköterskeyrkets attraktivitet

SHH delar utredningens förslag att definiera och synliggöra specialistsjuksköterskans arbetsuppgifter och att tillskapa specifika anställningar och säkra en god arbetsmiljö som inbegriper fortbildning. Detta kräver dock att finansieringen till samtliga vårdgivare möjliggör detta.

Åtgärder som staten kan vidta

SHH delar till fullo utredningens förslag att öronmärka medel för att Sverige ska uppfylla kravet i yrkeskvalifikationsdirektivet 2013/55/EU och för att öka patientsäkerheten genom ökat antal fristående kurser i fortbildning- och vidareutbildningssyfte. Det är viktigt att de medel som föreslås kommer såväl statliga som enskilda utbildningsanordnare till del.

Avancerad klinisk specialistsjuksköterska införs som nytt reglerat yrke

SHH välkomnar förslaget att införa avancerad klinisk specialistsjuksköterska som nytt reglerat yrke. Det är av största vikt att specialistutbildning *både* leder till yrkesexamen *samt* att det ställs krav på att utbildningen också leder till generell masterexamen inom huvudområdet för att kunna utveckla och säkra vårdens kvalitet.

En förändrad specialistsjuksköterskeexamen

SHH delar utredningens förslag att specialistsjuksköterskeexamen fortsatt ska vara en yrkesexamen på avancerad nivå som uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 60 högskolepoäng. Detta ger lärosätena både större frihet och ansvar att utforma utbildningar med hög kvalitet som möter behoven i hälsa, vård och omsorg. Likaså stimulerar det till ökad samverkan med såväl arbetsgivare som mellan lärosäten. SHH anser inte att det hindrar antalet specialistinriktningar som anses ändamålsenliga. Det är av största vikt att samtliga specialistutbildningar *både* leder till yrkesexamen *samt* att det ställs krav på att utbildningen leder till generell magisterexamen inom huvudområdet för att kunna utveckla och säkra vårdens kvalitet.

SHH delar uppfattningen att det för examen anges tre särskilda områden för specialisering mot anestesijukvård, intensivvård och operationssjukvård.

Kraven för tillträde till specialistsjuksköterskeexamen

SHH delar utredningens förslag att lärosätet ska fortsätta besluta om särskild behörighet och att de krav som ställs på särskild behörighet ska vara helt nödvändiga för att tillgodogöra sig utbildningen.

Fortsatt statligt ansvar för specialistsjuksköterskeutbildningen

SHH delar utredningens bedömning att staten fortsatt ska vara ansvarig för specialistsjuksköterskeutbildningen och att utbildningen ska bedrivas i form av högskoleutbildning vid universitet och högskolor samt av enskilda utbildningsanordnare. Detta är avgörande för att värna om de nationella kvalitetskrav som ställs på högre utbildning. Vidare är det en garanti för att hälso- och sjukvårdsverksamheten ska bedrivas så att kraven på god vård uppfylls och utförs av hälso- och sjukvårdspersonal som har kompetens för arbetsuppgiften.

Förslag som stärker samverkan mellan lärosäten och vårdgivare

SHH välkomnar förslag om ett VULF-avtal mellan staten och vårdgivare upprättas med öronmärkta medel. Detta stimulerar ett ökat antal förenade anställningar för specialistsjuksköterskor och möjliggör att öka vårdkvaliteten genom att vårdvetenskapliga forskningsresultat kan omsättas i praktiken och når ut till patienterna. Det är avgörande att de medel som föreslås även kommer privata vårdgivare och enskilda utbildningsanordnare till del.

Ett råd under regeringen för samverkan på nationell nivå

SHH välkomnar tillsättandet av ett nationellt råd inom regeringskansliet för strategiska frågor om samverkan mellan staten och huvudmännen. Det är av största vikt att såväl statliga- som enskilda utbildningsanordnare finns representerade i ett nationellt råd.

Ett nationellt råd kan säkra överhörning mellan arbetsgivare och lärosäten och bidra till kvalitetsutveckling av utbildningarna samt till ökad samverkan mellan olika aktörer. En viktig förutsättning för att främja samverkan är att den statliga anslagstilldelningen blir likvärdig för såväl statliga- som enskilda utbildningsanordnare vilket inte är fallet idag.

En ytterst viktig utmaning är att ta ett samlat grepp om bristen på VFU-platser som innebär att lärosäten idag tvingas reducera antalet studenter som antas på grund av att verksamheterna inte kan bereda plats för dessa. Det behövs även funktionella strukturer på såväl regional som nationell nivå gällande samordning av VFU-platser så att samtliga lärosäten får sina behov tillgodosedda på lika villkor. Incitament för att främja samverkan mellan lärosäten kräver att anslagstilldelningen för högskoleplatser regleras/anpassas.

Det finns behov av en förändrad examensbeskrivning för barnmorskeutbildningen

SHH anser att frågan om en förändrad barnmorskeutbildning kräver en särskild utredning med ett bredare direktiv.

I detta ärende har rektor Johanna Adami varit beslutande. Dekan för utbildning Unn-Britt Johansson och programansvarig för specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning akutsjukvård och ambulanssjukvård Maria Jirwe har varit föredragande.

Stockholm den 6 mars 2019

Johanna Adami
Rektor